

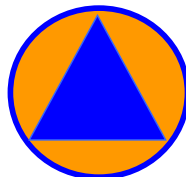
URZĄD MIASTA TYCHY

TYSKI INFORMATOR OBRONY CYWILNEJ

**ZASADY ZACHOWANIA SIĘ
W SYTUACJI WYSTĄPIENIA
ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA
LUDNOŚCI I ŚRODOWISKA NATURALNEGO
WYWOŁANEGO ZA SPRAWĄ
KLĘSK ŻYWIOŁOWYCH,
KATASTROF TECHNICZNYCH I PRZEMYSŁOWYCH,
ZAMACHÓW TERRORYSTYCZNYCH**

TYCHY 2017 ROK

MIEJSCA, W KTÓRYCH MOŻESZ OTRZYMAĆ POMOC!

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej

998

tel. **32 2272011 / 32 3232451 - 52,53,54** / fax: 32 3273022 / 32 3232458

e-mail: psptychy@katowice.kwpsp.gov.pl

Aleja Niepodległości 230, 43-100 Tychy

Teleinformatyczne Centrum Bezpieczeństwa - Centrum Zarządzania Kryzysowego

tel. **32 3232451 / 32 2272011**

Aleja Niepodległości 230, 43-100 Tychy

Pogotowie Ratunkowe

999

tel. **32 3274999 / 32 2193843** / e-mail: tychy@wpr.pl

ul. Fitelberga 71, 43-100 Tychy

Komenda Miejska Policji

997

tel. **32 32562 - 00/55/66** / fax: 32 3256244 / e-mail: dyzurny@tychy.slaska.policja.gov.pl

Aleja Bielska 46, 43-100 Tychy

Straż Miejska

986

tel. **32 7763986 / 32 7763920** / e-mail: strazmiejska@umtychy.pl

ul. Budowlanych 67, 43-100 Tychy

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta

tel. **32 7763910 / 32 7763911** / e-mail: kryzys@umtychy.pl

Aleja Niepodległości 49, 43-100 Tychy

Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

tel. **32 3257000 / 32 3257001** / 32 2274031-3 / fax: 32 3277005 / e-mail: Rawik@rpwik.tychy.pl

ul. Sadowa 4, 43-100 Tychy

Regionalne Centrum Gospodarki Wodno-Ściekowej / Oczyszczalnia Ścieków Tychy - Urbanowice

tel. **32 3257235 / 32 2180100** / fax: 32 3257285 / e-mail: rcgw@rcgw.pl

ul. Aleja Piłsudskiego 12 / ul. Lokalna, 43-100 Tychy

TAURON Dystrybucja - Pogotowie Energetyczne

tel. **32 303 0 991** / 32 303 2155 / 32 606 0 616

ul. Asnyka 1, 43-100 Tychy

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej - Pogotowie Ciepłownicze

tel. **32 3256411** / 32 3256425 / fax: 32 3256430

ul. Kubicy 6, 43-100 Tychy

Rozdzielnia Gazu Tychy

tel. **32 2273124** / 32 3274114

ul. Barbary 25, 43-100 Tychy

Pogotowie Dźwigowe

tel. **32 2513332** / 2516995 / e-mail: secretariat@dzwig-pol.pl

ul. Huberta 1, 40-032 Katowice

Powiatowy Inspektor Sanitarny

tel. **32 2276215** / 32 2273637 / 32 2275247 / fax: 32 2193177 / e-mail: psse.tychy@pis.gov.pl

ul. Budowlanych 131, 43-100 Tychy

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego
tel. **32 2275089** / e-mail: esp.pinb.od@umtychy.pl
ul. Grota Roweckiego 42, 43-100 Tychy

Powiatowy Inspektor Weterynarii
tel. **32 2272625** / 32 2270413 / e-mail: sekretariat@tychy.piw.gov.pl
ul. Powstańców 27, 43-100 Tychy

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS)
tel. **32 2270246** / 32 2270247 / fax: 32 3232241 / e-mail: sekretariat@mops.tychy.pl
ul. Budowlanych 59, 43-100 Tychy

Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK)
tel. **32 2270575** / niebieska linia - 32 3227004 / e-mail: oik_tychy@interia.pl
ul. Nowokościelna 27, 43-100 Tychy

Noclegownia
tel. **32 2168442** / 32 2168764 / e-mail: noclegownia_tychy@tlen.pl
ul. Mikołowska 122, 43-100 Tychy

Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Śląskiego
112
tel. **32 2077701** / **32 2552195** / **32 2565601** / e-mail: czkws@katowice.uw.gov.pl
ul. Jagiellońska 25, 40-032 Katowice

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Tychy

ŁAŃCUCH RATUNKOWY- pięć ważnych ogniw

Udzielenie pierwszej pomocy poszkodowanemu to obowiązek moralno-etyczny każdego człowieka i obowiązek wynikający z przepisów prawa (art.162 KK).

Pierwszym ogniwem w Łańcuchu Ratunkowym jest podjęcie natychmiastowych działań w zakresie:

- zabezpieczenia miejsca wypadku,
- określenia liczby poszkodowanych,
- określenia i zabezpieczenia funkcji życiowych poszkodowanych – rozpoczęcie udzielania pierwszej pomocy, przeniesienie rannych z miejsca wypadku itp.

Następne ogniwo to prawidłowe wezwanie pomocy.

Podstawowe informacje, które należy przekazać dyżurnemu ratownikowi, dzwoniąc na numer alarmowy pogotowia ratunkowego, straży pożarnej lub inny, powinny zawierać następujące dane:

- dokładny adres zdarzenia – nazwę ulicy, numer domu, numer mieszkania, nazwę miejscowości;
- szczegółowy opis miejsca wypadku w terenie;
- znaki rozpoznawcze terenu i miejsca zdarzenia, by ułatwić dojazd ratownikom do wypadku.

Jak informować?

- krótko, rzeczowo i spokojnie opisz, co się stało, jakiego typu to był wypadek, gdzie się zdarzył, ilu jest rannych itp.;
- spróbuj ocenić i podaj stan zdrowia oraz ewentualne uszkodzenia ciała poszkodowanych;
- podaj swoje nazwisko i numer telefonu, z którego dzwonisz;
- odpowiadaj uważnie i precyzyjnie na pytania dodatkowe dyżurnego ratownika;
- zastosuj się do poleceń wydawanych przez dyżurnego ratownika i nie rozłączaj się bez jego zgody;
- precyzyjne udzielenie informacji o zdarzeniu może uratować życie poszkodowanego.

Na trzecim miejscu w Łańcuchu Ratunkowym jest pierwsza pomoc.

Pierwsza pomoc to doraźne czynności podejmowane przez ratującego i prowadzone nieprzerwanie dla podtrzymywania życia poszkodowanego aż do momentu przybycia lekarza. W tym celu należy:

- **zabezpieczyć miejsce wypadku** - pierwsze zadanie ratownika to wyłączyć maszyny, urządzenia, prąd i gaz, zabezpieczyć osuwanie się wszelkich materiałów, np. gruzu w katastrofie budowlanej, oznakować miejsce wypadku samochodowego na drodze itp.;
- **ocenić ryzyko dalszego wystąpienia potencjalnego zagrożenia w miejscu zdarzenia** celem podjęcia decyzji o pozostaniu na miejscu zdarzenia i rozpoczęciu akcji ratunkowej lub rozpoczęciu ewakuacji poszkodowanych;
- **sprawdzić świadomość poszkodowanego**, zadając mu głośno różne pytania, jednocześnie sprawdzając reakcję na dotyk i potrząsanie ręką lub ramieniem.

Brak reakcji na powyższe czynności oznacza brak świadomości u poszkodowanego – poszkodowany jest **nieprzytomny!**

W takiej sytuacji natychmiast sprawdź funkcje życiowe ofiary:

- **udroźnij drogi oddechowe** – otwórz usta rannego i usuń z nich ciała obce, odchyl głowę lekko do tyłu;
- **sprawdź, czy poszkodowany oddycha** – przybliż swoje ucho do ust i nosa rannego, jednocześnie

sprawdzając, czy porusza się jego klatka piersiowa.

Jeśli nie wyczujesz i nie zaobserwujesz oddechu, to znaczy, że ofiara jest **w bezdechu**.

Wówczas natychmiast sprawdź tętno! W tym celu połów dwa złączone palce na tętnicę szyjną, w zagłębieniu krtani bocznego mięśnia szyi, lekko uciskając. Poszukaj tętna, jeśli go nie poczujesz, to oznaka **braku krążenia**.

Natychmiast przystąp do masażu serca i sztucznego oddychania!

W tym celu:

- **naciskaj na mostek silnymi, krótkimi, płynnymi w rytmie ruchami nadgarstków, ułożonymi jeden na drugim poniżej połowy mostka ofiary (30 nacisków);**

Ćwiczenia Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

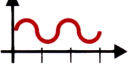

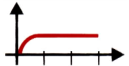

- **po trzydziestu naciskach mostka wykonaj dwa wdechy ratownicze;**
- **ponów trzydzieści uciśnień mostka;**
- **po kolejnych trzydziestu naciskach mostka wykonaj kolejne dwa wdechy ratownicze;**
- **nie przerywaj powyższych czynności ratowniczych aż do momentu przybycia lekarza;**
- **jeśli nie stosujesz wdechów rannemu, mając na względzie swoje bezpieczeństwo (bo np. nie masz maseczki ratowniczej) uciskaj klatkę piersiową z częstotliwością sto ucisków na minutę aż do momentu przybycia lekarza.**

Czwarte ogniwo to działanie pogotowia ratunkowego.

Po przybyciu na miejsce zdarzenia pogotowie ratunkowe przejmuje poszkodowanego od udzielającego pierwszej pomocy, podtrzymuje i stabilizuje jego parametry życiowe celem rozpoczęcia transportu do Szpitalnego Oddziału Ratowniczego.

Piąte ogniwo w Łańcuchu Ratunkowym to szpital. Poszkodowany zostaje przekazany przez pogotowie ratunkowe do Szpitalnego Oddziału Ratowniczego, gdzie zostaje poddany badaniom laboratoryjnym i lekarskim opisującym stopień doznania uszczerbku na zdrowiu i ustalającym tok leczenia. Lekarz dyżurny decyduje o udzieleniu pomocy medycznej w ramach pomocy Szpitalnego Oddziału

Ratowniczego i dalszym leczeniu w domu lub konieczności hospitalizacji pacjenta na specjalistycznym oddziale szpitalnym.

<h2 style="text-align: center; color: red;">TABELA SYGNAŁÓW Powszechnego Ostrzeżenia i Alarmowania</h2>				
Powszechnie obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej <small>Podstawa prawna: § 10.1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 2013 roku w sprawie systemów wykrywania skażeń i powiadamiania o ich wystąpieniu oraz właściwości organów w tych sprawach (Dz. U. 2013 r. poz. 96).</small>				
<h3 style="color: red;">SYGNAŁY ALARMOWE</h3>				
LP.	RODZAJ ALARMU	SPOSÓB OGŁOSZENIA ALARMU		
		AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKI MASOWEGO PRZEKAZU	WIZUALNY SYGNAŁ ALARMOWY
1	Ogłoszenie alarmu 	- Ciągły modulowany dźwięk syreny w okresie trzech minut - Następujące po sobie sekwencje długich dźwięków sygnałów dźwiękowych syren, pojazdów, gwizdków, trąbek lub innych przyrządów na sprężone powietrze.	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga ! Uwaga ! Uwaga ! ogłaszam alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.)..... dla	Znak żółty w kształcie trójkąta lub w uzasadnionych przypadkach innej figury geometrycznej
2	Odwolanie alarmu	- Ciągły dźwięk syreny w okresie trzech minut 	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga ! Uwaga ! Uwaga ! odwołuję alarm (podać przyczynę, rodzaj alarmu itp.)..... dla	
<h3 style="color: blue;">KOMUNIKATY OSTRZEGAWCZE</h3>				
LP.	RODZAJ KOMUNIKATU	SPOSÓB OGŁOSZENIA KOMUNIKATU		SPOSÓB ODWOŁANIA KOMUNIKATU
		AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY	ŚRODKÓW MASOWEGO PRZEKAZU	AKUSTYCZNY SYSTEM ALARMOWY
1	Uprzedzenie o zagrożeniu skażeniami 		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga ! Uwaga ! Osoby znajdujące się na terenie około godziny minut może nastąpić skażenie (podać rodzaj skażenia) w kierunku (podać kierunek)	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga ! Uwaga ! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu(podać rodzaj skażenia) dla
2	Uprzedzenie o zagrożeniu zakażeniami 		Formę i treść komunikatu uprzedzenia o zagrożeniu zakażeniami ustalają organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga ! Uwaga ! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu(podać rodzaj zakażenia) dla
3	Uprzedzenie o klęskach żywiołowych i zagrożeniu środowiska		Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Informacja o zagrożeniu i sposobie postępowania mieszkańców..... (podać rodzaj zagrożenia, spodziewany czas wystąpienia i wytyczne dla mieszkańców)	Powtarzana trzykrotnie zapowiedź słowna: Uwaga ! Uwaga ! Odwołuję uprzedzenie o zagrożeniu (podać rodzaj klęski) dla

POSTĘPOWANIE PO OGŁOSZENIU **SYGNAŁÓW ALARMOWYCH I KOMUNIKATÓW**

W celu zapewnienia niezwłocznego i skutecznego ostrzegania i alarmowania ludności o zaistniałym niebezpiecznym zdarzeniu, które nagle zagraża życiu ludzi i środowisku naturalnemu, organizuje się i wykorzystuje następujące urządzenia:

- syreny alarmowe włączane drogą radiową,
- centralną telewizję i radio,
- regionalne rozgłośnie Polskiego Radia i regionalne ośrodki Telewizji Polskiej,
- zakładowe radiowęzły radiofonii przewodowej,
- zakładowe syreny alarmowe,
- syreny straży pożarnej.

P A M I Ę T A J !

**PO USŁYSZENIU SYGNAŁU ALARMOWEGO LUB KOMUNIKATU NALEŻY DZIAŁAĆ SZYBKO,
ALE ROZWAŻNIE I BEZ PANIKI, ZACHOWUJĄC SIĘ W ODPOWIEDZIALNY SPOSÓB.**

Po usłyszeniu sygnału alarmowego o skażeniach w terenie należy:

- włączyć radioodbiornik radiostacji lokalnych i postępować zgodnie z zaleceniami podanymi w komunikatach służb ratowniczych oraz wykonywać ich polecenia;
- przygotować tampony do oddychania na usta i nos – nawilżyć je roztworem wodnym sody oczyszczonej;
- wyłączyć urządzenia gazowe i elektryczne, wygasić paleniska;
- uszczelnić okna pomieszczenia, drzwi, otwory wentylacyjne mokrymi papierami lub szmatami itp.;
- powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu oraz od prac wymagających wysiłku, a więc dużego zapotrzebowania na tlen;
- do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, nie przebywać w pobliżu okien, otworów wentylacyjnych;
- w przypadku opuszczenia mieszkania należy zabrać ze sobą dokumenty osobiste, drobną zapasową odzież, indywidualne środki ochrony dróg oddechowych;
- nie zbliżać się do rejonu awarii;
- zachowywać się spokojnie, przeciwdziałać panice i lękowi, ściśle wykonywać zarządzenia służb porządkowych i stosować się do zaleceń i informacji przekazywanych w komunikatach środkami nagłaśniającymi umieszczonymi na samochodach;
- zwrócić uwagę na kierunek wiatru, obserwując unoszące się dymy, pary;
- opuścić zagrożony rejon prostopadle do kierunku wiatru, stosując się do poleceń zawartych w komunikatach przekazywanych przez ruchome środki nagłaśniające;
- ukryć się w najbliższych budynkach mieszkalnych lub publicznych;

- udać się w miejsca wskazane przez służby prowadzące ewakuację.

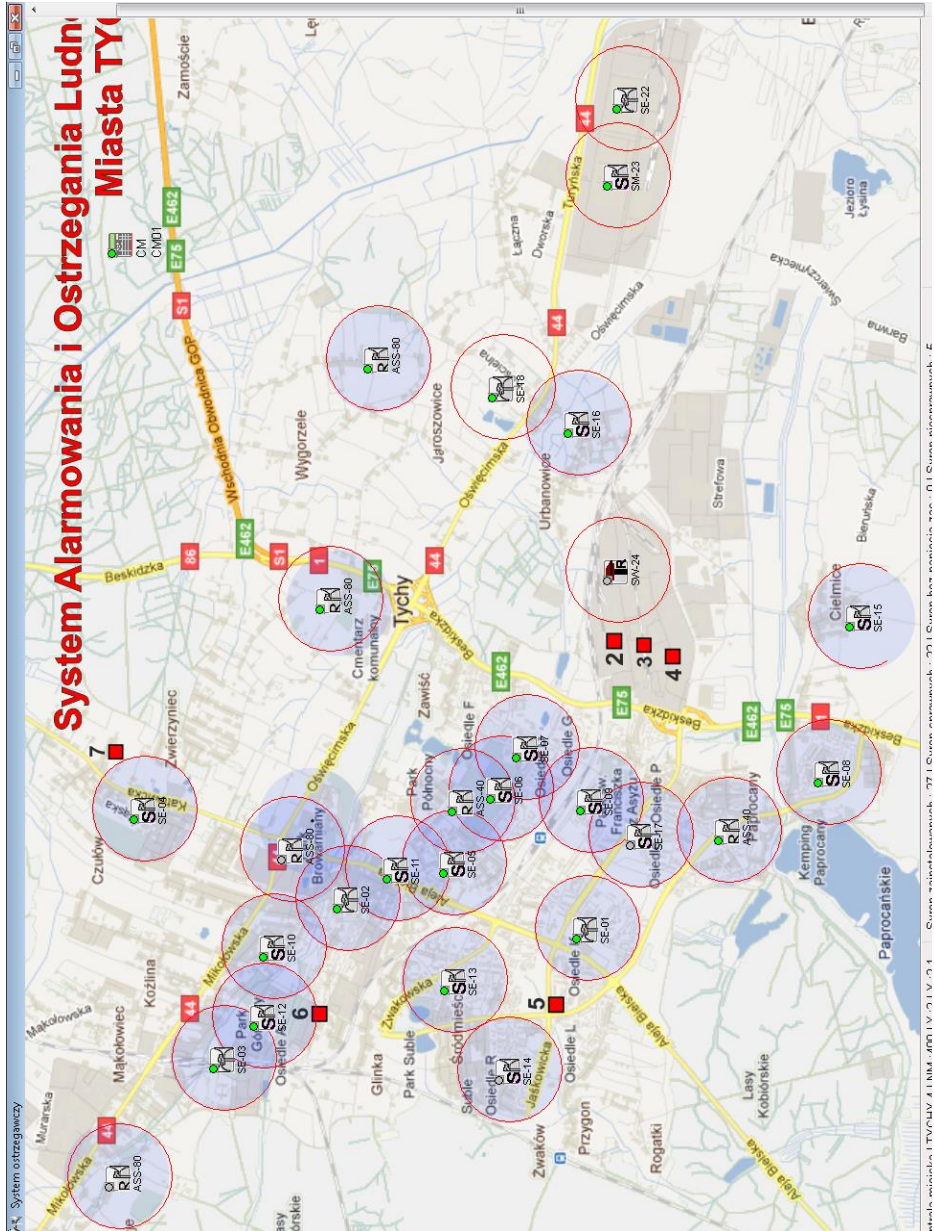

Syrena alarmowa EWSA 4 – głośniki na dachu budynku mieszkalnego

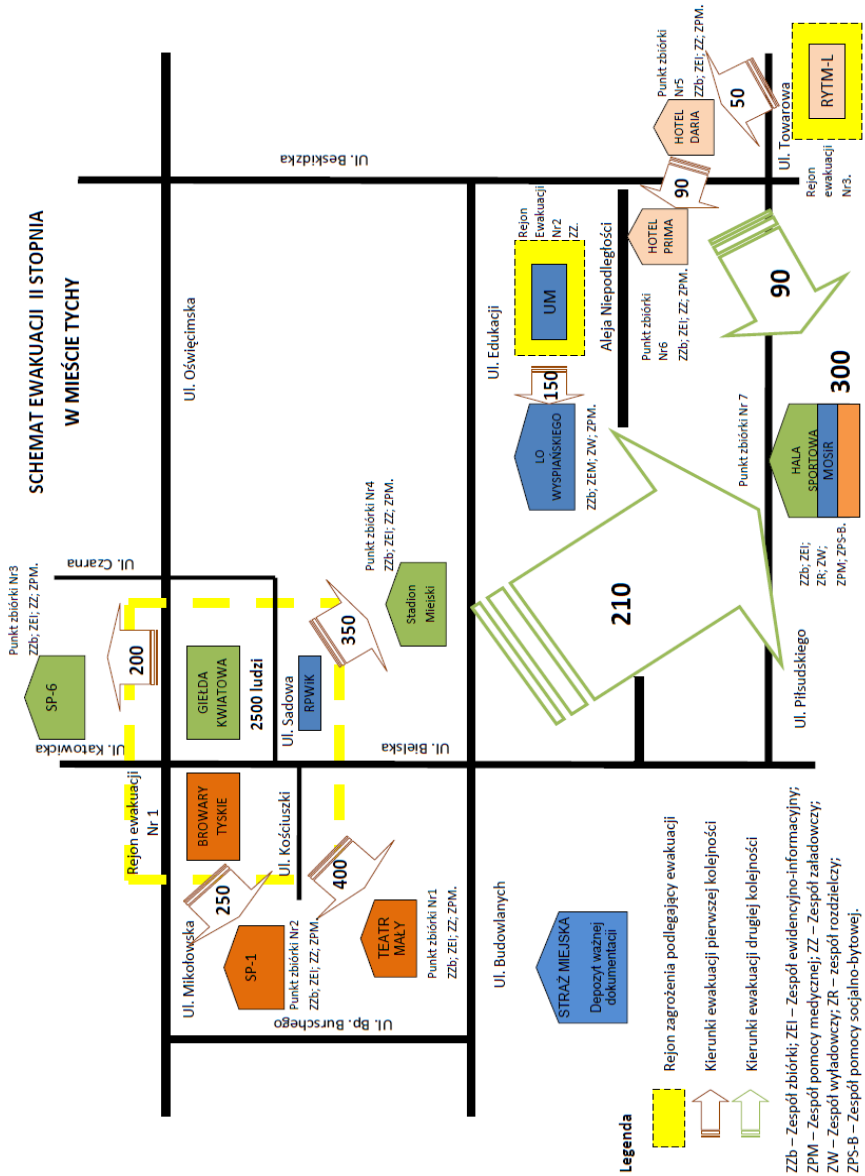

Syrena alarmowa EWSA 4 – wnętrze urządzenia alarmowego

MAPA ZASIĘGÓW SYGNAŁÓW ALARMOWYCH EMITOWANYCH PRZEZ ELEKTRONICZNE SYRENY ALARMOWE NA TERENIE MIASTA TYCHY

EWAKUACJA

Masowe zagrożenie wywołane działaniami sił natury, awariami technicznymi, zdarzeniami stwarzającymi potencjalne zagrożenie utraty zdrowia i życia ludzi, wyrządzenie szkód w środowisku naturalnym, utratę mienia, zmusza do ogłoszenia organizacji i przeprowadzenia ewakuacji dużej liczby zagrożonych osób z dużego obszaru objętego zagrożeniem. Polecenie podjęcia organizacji i prowadzenia ewakuacji z terenu, w którym wystąpiło nagle, nieprzewidziane, bezpośrednie zagrożenie, wydaje

Prezydent Miasta.

Ewakuację może także zarządzić osoba kierująca akcją ratowniczą na danym terenie. Poniższy schemat ewakuacji ilustruje organizację i prowadzenie kierunków ewakuacji w mieście Tychy z dwóch rejonów potencjalnego znacznego zagrożenia w obrębie zakładów RYTM-L i Kompania Piwowarska Tyskie Browary Książęce, posiadających znaczne ilości Toksycznych Substancji Przemysłowych – TSP i Niebezpiecznych Substancji Chemicznych – NSCH, do bezpiecznych miejsc na terenie miasta Tychy.

KATALOG ZAGROŻEŃ – **ZASADY BEZPIECZNEGO ZACHOWANIA SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ**

POŻAR

– skutki poważne

Pożary w zależności od skali i intensywności cechuje ogromna siła destrukcji i pasmo niezwykle groźnych następstw. Pożary infrastruktury mieszkalnej stanowią najwyższe zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców. Najwięcej zagrożeń pożarowych powstaje w obiektach mieszkalnych z powodu zwarcia w instalacji elektrycznej, wybuchu gazu czy zaprószenia ognia. Drugie co do wielkości i skutków są pożary lasów. Corocznie płoną ich setki hektarów. Przyczyną jest najczęściej bezmyślność ludzi, przede wszystkim rozniecanie ognisk i zapraszanie ognia od niedopałka papierosa czy szkła. Ma to związek z wysuszoną ściółką leśną, której wilgotność sięga 10% w czasie upalnego lata. Dwie trzecie polskich lasów jest objętych najwyższym, trzecim stopniem zagrożenia pożarowego. W pożarach przemysłowych, oprócz bezpośredniego zagrożenia życia, istnieje niebezpieczeństwo skażenia terenu substancjami spalania lub innymi materiałami chemicznymi pochodzącymi na przykład z rozszczelnionych instalacji chemicznych i przemysłowych. Istnieje także niebezpieczeństwo wybuchu na dużą skalę i dalsza eskalacja ognia na inne obiekty.

Po dwóch minutach pożar może być groźny dla życia. W ciągu pięciu minut może już płonąć cały dom. Na ludzki organizm negatywnie wpływa:

- brak tlenu,
- wysoka temperatura,
- gorące powietrze,
- dym, utrudniający widoczność,
- wydzielające się trujące gazy, które wywołują ospałość i zakłócenie orientacji w przestrzeni.

W razie zauważenia pożaru:

- nie wpadaj w panikę;
- zaalarmuj osoby zagrożone;
- dzwoń po pomoc na numer 998;
- podejmij udzielanie pierwszej pomocy potrzebującym;
- jeśli pali się ubranie, połóż i obracaj siebie lub uszkodzowanego po ziemi, aż do zduszenia ognia;
- spróbuj użyć podręczny sprzęt gaśniczy;
- nie gaś urządzeń elektrycznych wodą, jeśli nie jesteś pewny, że prąd został odłączony;

- jeśli nie możesz się ewakuować, zamknij pomieszczenie, uszczelnij drzwi i kratki wentylacyjne, otwórz okno i wzywaj pomocy;
- jeśli podejmiesz decyzję o samoewakuacji, przemieszczaj się przez zadymione pomieszczenia schylony przy podłodze, okrywając się czymś mokrym np. kocem, zakrywając usta i nos mokrym ręcznikiem; dym i gorące powietrze unosi się do góry, a przy podłodze jest chłodniej i łatwiej się oddycha;
- w czasie samoewakuacji sprawdzaj, czy ktoś nie jest ranny lub ze strachu nie jest w stanie samodzielnie się ewakuować; pomóż mu w ewakuacji;
- stosuj się bezwzględnie do poleceń straży pożarnej, policji i innych służb prowadzących akcję ratowniczą;
- po wyjściu z terenu zagrożenia skontaktuj się z miejskimi służbami wspomagającymi poszkodowanych.

SKAŻENIE CHEMICZNE SPOWODOWANE AWARIĄ PRZEMYSŁOWĄ LUB TECHNICZNĄ

- skutki poważne

Najczęstszą przyczyną uwolnienia niebezpiecznych środków chemicznych – NSCH lub toksycznych środków przemysłowych – TSP jest:

- awaria lub katastrofa w obiektach przemysłowych,
- wypadek samochodu cysterny lub cysterny kolejowej,
- rozszczelnienie instalacji przemysłowej,
- awarie urządzeń technicznych.

Zapach uwolnionych środków toksycznych często jest znacznie wcześniej wyczuwalny i zanim staną się one groźne, można im skutecznie przeciwdziałać w następujący sposób:

- jeśli zostałeś w pomieszczeniu, zamknij okna, drzwi, uszczelnij mokrymi szmatami wszelkie szpary, wyłącz urządzenia gazowe i elektryczne, słuchaj komunikatów radiowo-telewizyjnych i stosuj się do poleceń służb ratowniczych;
- nie opuszczaj uszczelnionych pomieszczeń do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji;
- jeśli jednak możesz, to opuść miejsce zdarzenia jak najszybciej;
- opuszczaj rejon zagrożony w kierunku prostopadłym do wiatru;
- chroń drogi oddechowe za pomocą zwilżonej wodą chustki, ręcznika, szalika itp.;
- jeśli wyszedłeś ze strefy skażonej, zdejmij ubranie, spakuj je i odłóż na bok, ubierz czyste, przeemyj oczy, usta, nos, weź obfity prysznic i zgłoś się do lekarza;
- unikaj picia wody i jedzenia żywności bez pozwolenia służb sanitarnych działających w rejonie zagrożonym skażeniem;
- stosuj się bezwzględnie do szczegółów zarządzanej i prowadzonej przez służby ratownicze ewakuacji z terenu zagrożenia.

Na terenie miasta Tychy monitoruje się w systemie ciągłym 9 punktów o podwyższonym stopniu ryzyka niekontrolowanego uwolnienia się NSCH – TSP na skutek awarii technicznej lub katastrofy przemysłowej.

Zakłady, które mogą spowodować zagrożenie związane z poważną awarią przemysłową lub awarią techniczną oraz zagrożone ewentualnymi działaniami terrorystycznymi i wojennymi, to:

- **KOMPANIA PIWOWARSKA TYSKIE BROWARY KSIĄŻĘCE** - amoniak bezwodny - 80t; maksymalny zasięg strefy – od 40m do 119m; zagrożenie dla pojazdów przejeżdżających przez skrzyżowanie dróg A44 ul. Mikołowska z ul. Katowicką oraz dla parafii rzymskokatolickiej pw. św. Marii Magdaleny (ul. Ks. Damrota); zabytek techniki;
- **RYTM-L** – Spółka z o.o. Tychy, ul. Strefowa. TSP i NSCH przechowywane na terenie zakładu i stosowane w produkcji, które mogą stworzyć zagrożenie dla ludzi i środowiska naturalnego: dimetyloeter, propan-butan, alkohol etylowy, aceton techniczny, alkohol izopropylowy; zasięg strefy pożarowej - od 670 do 1750 m.
- **KOMAGRA Sp. z o.o. Zakład Olejów Roślinnych i BIOAGRA-Oil S.A.** – ul. Przemysłowa 62/64. Stosowane w produkcji: alkohol metylowy, kwasy solny, kwas fosforowy, wodorotlenek sodu, metanol sodu. Promień zagrożenia – 150 m.
- **HILTON FOODS LTD.** – Sp. z o.o. ul. Strefowa. Posiada znaczne ilości amoniaku i glikolu propylenowego.
- **OCZYSZCZALNIA ŚCIEKÓW** – awaria techniczna na obiektach inżynierjno–technicznych, jak i awaria techniczna, która może wystąpić także na trasie dopływu ścieków surowych z miasta do oczyszczalni.
- **TRASY KOLEJOWE** – przewożone materiały niebezpieczne. Torowiska: od stacji Górki Ściernie – Bieruń - Tychy Miasto - Tychy Zachodnie do stacji Tychy. Od stacji Tychy do stacji Kobiór. Od stacji Tychy do Mąkołowca. Od stacji Tychy do zakładowych bocznic: bocznicza Zakładów Tworzyw Sztucznych ERG, bocznicza Fiat Chrysler Automobiles, bocznicza Tauron Ciepło Zakład Wytwarzania, bocznicza Kompania Piwowarska Tyskie Browary Książęce.
- **KOLEJ - MIEJSCA POSTOJU I TRANZYT MATERIAŁÓW NIEBEZPIECZNYCH:** stacja Tychy – tranzyt ze stacji Zebrzydowice do stacji Tarnowskie Góry. Tranzyt przez Tychy do stacji Zebrzydowice przez Zabrzeg Czarnoleskie.
- **TRASY DROGOWE** - transport NSCH i TSP drogami krajowymi - DK1, DK44, kierunek - Kędzierzyn Koźle - Gliwice – Mikołów - Kobiór - Czechowice lub Tychy - Czechowice - Kędzierzyn Koźle - Gliwice - Mikołów - Tychy - Kraków - Tarnów - Rzeszów - Przemyśl.
- **PARKINGI** dla transportu samochodowego przewożącego materiały niebezpieczne oraz zastępcze miejsca parkingowe: zjazd z ul. Mikołowskiej w ul. Dojazdową i wjazd na parking firmy TRANSPRZĘT SA; zjazd z ul. Beskidzkiej w kierunku TESCO i wjazd z ronda na teren przyległy do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia PKS Sp. z o.o.

AWARIE INFRASTRUKTURY PALIWOWEJ OGRANICZAJĄCE DOSTAWY GAZU, PALIW PŁYNNYCH I ENERGII ELEKTRYCZNEJ

AWARIE INFRASTRUKTURY PALIW PŁYNNYCH

- skutki uciążliwe

Awarie infrastruktury paliwowej na terenie kraju mogą skutkować poważnymi ograniczeniami w dostępie do paliw także dla mieszkańców miasta Tychy. Mogą one doprowadzić do wielu strat w gospodarce na szczeblu lokalnym, zakłóceń w transporcie samochodowym i komunikacji miejskiej oraz prawidłowym funkcjonowaniu miasta.

AWARIE INFRASTRUKTURY GAZOWEJ

– skutek poważny

Awarie sieci gazowej są groźne i mogą stanowić bezpośrednie zagrożenie dla życia użytkowników gazu. Potencjalne zagrożenie wybuchem gazu pochodzi z nieuszczelnej instalacji gazowej, która często jest naprawiana przez nieuprawnione osoby oraz nie posiada okresowych przeglądów technicznych. Innym zagrożeniem wybuchem gazu jest użytkowana w mieszkaniu niesprawną butla gazowa. Nieuszczelność zaworu odcinającego pobór gazu z butli gazowej, nieprawidłowy sposób jej podłączenia do urządzeń kuchennych, użytkowanie butli gazowej niezgodnie z jej przeznaczeniem, brak atestu i okresowego przeglądu technicznego, to najczęstsze potencjalne przyczyny wybuchu gazu w mieszkaniu.

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

AWARIE INSTALACJI ELEKTRYCZNEJ

– skutek poważny

Awaryje sieci elektrycznej są bardzo uciążliwe i mogą stanowić także bezpośrednie zagrożenie dla życia. Długotrwały brak prądu może powodować duże straty materialne i znaczne utrudnienia w gospodarce oraz codziennym życiu ludności i funkcjonowaniu miasta.

AWARIE SIECI WODOCIĄGOWEJ

– skutek poważny

Awaryje miejskich urządzeń sieci wodociągowej i brak wody mogą spowodować straty materialne i utrudnienia w gospodarce oraz codziennym życiu ludności. Przy długotrwałym braku wody woda będzie reglamentowana przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach do celów konsumpcyjnych i socjalno-bytowych. Woda będzie dostarczana do odbiorców beczkowozem o pojemności 7000 litrów oraz zbiornikami przewoźnymi (17 sztuk zbiorników o różnej pojemności, w tym zbiorniki o maksymalnej pojemności 1000 l).

KATASTROFY BUDOWLANE

– skutek poważny

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

Awaryje budowlane, w tym awaryje budowlane obiektów hydrotechnicznych, mogą być groźne dla ludzi zwłaszcza tam, gdzie dotyczą w swych skutkach budownictwa mieszkaniowego i obiektów użyteczności publicznej.

Dla mieszkańców miasta Tychy, w sąsiedztwie Jeziora Paprocańskiego, groźna w skutkach zalaniem okolicznych domów mieszkalnych może być awaria urządzeń hydrotechnicznych na jeziorze

i uszkodzenia korony jeziora spowodowane nagłym naporem przybierającej ilości wody.

Katastrofy budowlane o dużej skali zdarzenia w swych skutkach w centrum miasta dotyczą 100 wysokich budynków mieszkalnych o liczbie kondygnacji od X do XVIII oraz kilku budynków użyteczności publicznej o wysokości w granicach 40 m. Należą do nich między innymi budynek szpitala przy ulicy Edukacji, budynek Urzędu Miasta Tychy i budynek firmy CARBOAUTOMATYK w centrum miasta przy ulicy Budowlanych.

AWARIE ŁĄCZNOŚCI

– skutek umiarkowany

Awarye sieci łącznościowej są uciążliwe, lecz nie stanowią bezpośredniego zagrożenia dla życia ludności. Mogą spowodować straty materialne i utrudnienia w gospodarce oraz życiu codziennym. Na terenie miasta Tychy zlokalizowanych jest wiele obiektów radiokomunikacyjnych i telefonii komórkowej. Miasto uzbrojone jest także w sieć łączności przewodowej.

SKAŻENIA RADIACYJNE

- skażenia rozległe

Awarye siłowni i instalacji atomowych mogą być przyczyną powstania rozległych stref skażonych promieniotwórczo, które powodują straty biologiczne dla ludzi i dla okolicznej przyrody. Radioaktywne skażenie środowiska może wystąpić na skutek awarii w obiektach energetyki jądrowej na terenie państw sąsiadujących z Polską: Dukovany - Czechy, Bohunice - Słowacja, Równe i Chmielnicki - Ukraina. Opad pyłu promieniotwórczego na terenie państwa polskiego jest możliwy po upływie około 24 godzin od momentu wystąpienia zdarzenia w elektrowni jądrowej.

Potencjalne zagrożenie skażeniem promieniotwórczym stwarza również transport drogowy i kolejowy paliwa jądrowego, materiałów rozszczepialnych i odpadów promieniotwórczych przez terytorium Polski.

NIEKORZYSTNE WARUNKI METEOROLOGICZNE

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

Rodzaje zagrożeń:

- intensywne opady śniegu,
- zawieje i zamiecie śnieżne,
- niskie temperatury – mróz,
- wysokie temperatury - upały i susze,
- wichury – wiatr wieje z prędkością powyżej 75km/h,
- huragany – wiatr wieje z prędkością powyżej 120km/h,
- intensywne opady deszczu, burze i gradobicia,
- powodzie i podtopienia.

Zagrożenie powodziowe istnieje na niewielkim odcinku rzeki Gostynki i Jeziora Paprocańskiego, tworząc szeroki pas stref zalewu i ewentualnych podtopień. Istnieje także zagrożenie pogodowe. Do najczęściej występujących anomalii pogodowych należą gwałtowne opady deszczu w rejonach osiedla Paprocany i Stare Tychy, które mogą spowodować wystąpienie wód z Potoku Tyskiego i podtopienia. Z tego powodu mogą wystąpić zakłócenia w ruchu drogowym w rejonie ul. Sienkiewicza. Przerwanie zapory Jeziora Paprocańskiego stwarza zagrożenie dla rejonu po obu stronach ul. Sikorskiego. Zasięg oddziaływania zalewu kończy się w przekroju rzeki Gostynki, w rejonie trzech mostów drogowych znajdujących się w ciągu ul. Sikorskiego, drogi Katowice – Bielsko i ul. Cielmickiej. Fala powodziowa nie stanowi zagrożenia dla osiedla w rejonie Cielmic. Na obszarach miasta narażonych na podtopienia występuje zabudowa mieszkalna, gospodarcza i grunty rolne. Zagrożone są zdrowie i mienie ludności.

W okresie powodzi zimowo-wiosennych zagrożone są:

- most drogowy - ul. Sikorskiego,
- most drogowy - ul. Beskidzka na rzece Gostynce.

W przypadku bardzo intensywnych i długotrwałych opadów atmosferycznych dodatkowo także most na ul. Bielskiej w Lesie Kobiórskim na rzece Gostynce. Podczas powodzi lub podtopień zabudowań

mieszkalnych i gospodarczych może nastąpić uwolnienie się różnego typu substancji, które mogą wywołać skażenie biologiczne, chemiczne lub zagrożenie epidemiologiczne.

Monitoruj prognozę pogody oraz stosuj się do komunikatów i ostrzeżeń meteorologicznych.

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

Zagrożone Stare Tychy. Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy.

Wichury, huragany, burze

Przed nadejściem wichury, huraganu, burzy:

- sprawdź, czy wszystkie okna, drzwi, poddasze są pozamykane;
- zabezpiecz i wzmocnij deskami, płytami i innymi zaporami otwory okienne i wyjścia przed wiatrem;
- pochowaj wszystkie przedmioty z obejścia, które mógłby porwać wiatr;
- pozamykaj zwierzęta w bezpiecznych dla nich pomieszczeniach.

W czasie wichury, huraganu, burzy:

- zachowaj spokój;
- nie wychodź na zewnątrz;
- schowaj się w najniższych partiach budynku pod ścianami, z dala od sufitów, oszklonych okien i drzwi,
- w pomieszczeniach wyłącz z gniazdek wszelkie urządzenia elektryczne i anteny;
- nie chowaj się pod drzewami, przewodami elektrycznymi itp.;
- jeśli burza zastanie cię w górach, zjeżdż z odkrytego szlaku górskiego i schowaj się w zagłębieniu, kucnij i złóż pięty razem, nie kładź się na ziemi;
- w czasie burzy jak najszybciej wyjdź z wody i ukryj się na brzegu;
- słuchaj komunikatów i stosuj się do przekazywanych poleceń służb ratowniczych.

Jeśli zarządzona zostanie ewakuacja:

- wyłącz główny zawór prądu, wody i gazu;
- zabierz osobiste dokumenty;
- zamknij mieszkanie, dom;
- wyrusz tak szybko, jak tylko to możliwe, do wyznaczonych przez służby ratownicze miejsc ewakuacji;
- powiadom służby ratownicze o miejscu samodzielnej ewakuacji.

Po przejściu nawałnicy:

- jeśli są ranni, wezwij pogotowie ratunkowe i podejmij czynności udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym;
- powiadom służby dyżurne – straż pożarną, pogotowie energetyczne, pogotowie wodno-kanalizacyjne, pogotowie gazowe o zniszczeniach w terenie – powalonych drzewach, awariach sieci energetycznych – zerwanych liniach energetycznych, o braku prądu, wody, gazu i o innych zdarzeniach mających istotne znaczenie dla bezpieczeństwa ludności i przywrócenia pierwotnego funkcjonowania środowiska;
- zrób dokumentację fotograficzną dla ubezpieczyciela i zacznij porządkować teren.

Nawalnica nad miastem. Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy.

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

Powodzie i podtopienia

By zabezpieczyć się przed skutkami powodzi lub podtopienia i uniknąć strat zdrowia i mienia:

- nie planuj budowy i nie buduj w miejscu zagrożonym zalaniem lub podtopieniem z pobliskiego zbiornika lub cieką wodnego;

- sprawdź w urzędzie gminy tereny zalewowe i gdzie grozi ci ewentualne zalanie lub podtopienie domu;
- ubezpieczaj swoje mienie;
- opracuj rodzinny plan postępowania dla zabezpieczenia domu przed zalaniem i ewakuacji rodziny na wypadek powodzi - poznaj drogi i kierunki ewakuacji;
- dowiedz się, jak zabezpieczyć osoby starsze i wymagające szczególnej opieki;
- ustal miejsce, w którym spotkacie się z rodziną po ewakuacji w razie niemożności powrotu do domu;
- dowiedz się, jak zabezpieczyć zwierzęta na miejscu i w razie ewakuacji;
- poznaj położenie głównych zaworów prądu, gazu i wody w domu oraz naucz się, jak je wyłączyć;
- jeśli to możliwe, przechowuj w swoim domu worki na piasek, folię, gumowe buty, rękawice, peleryny, wiadra, szczotki, szmaty, plastikowe worki na śmieci, środki do czyszczenia zawierające chlor, płyny do mycia naczyń bez amoniaku, pojemniki do moczenia pościeli i odzieży oraz sznury do ich rozwieszenia.

Po cofnięciu się wód powodziowych bardzo ważne jest, by zlikwidować jak najszybciej skutki zalania domu. W celu ograniczenia niekorzystnego wpływu zniszczonego zalaniem otoczenia na zdrowie mieszkańców i skażeniu środowiska oraz w celu przeciwdziałania powstaniu wtórnych zniszczeń, zanim wejdiesz do domu, **wykonaj następujące czynności:**

- zachowaj dużą ostrożność;
- wchodząc do pomieszczeń, w których stoi woda, unikniesz porażenia prądem, jeśli włożysz gumowe obuwie;
- jeśli przewody są pod napięciem, stań na suchym terenie, drewnie lub podobnym izolatorze i suchym patykiem natychmiast je odłącz od źródła zasilania - wyłącz prąd;
- jeśli nie jesteś pewny, że prąd jest wyłączony, wezwij elektryka;
- obejrzyj piwnice, fundamenty, ściany i stropy, a zauważone uszkodzenia zgłoś do nadzoru budowlanego;
- uważaj na dziury w podłogach, szkło itp.;
- zwróć uwagę na zanieczyszczenie ściekami – ich zapach i kolor w zalanych pomieszczeniach;
- udokumentuj zniszczenia mienia, robiąc fotografie i zgłoś je swojemu agentowi ubezpieczeniowemu oraz służbom lokalnej pomocy społecznej najszybciej, jak to jest tylko możliwe;
- stosuj się do zaleceń inspektora sanitarnego podczas odkażania terenu i sprzątania pomieszczeń.

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

Zdjęcie operacyjne Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urząd Miasta Tychy

Mrozy i zawięje śnieżne

Przy niezachowaniu ostrożności oraz braku odpowiedniego ubioru chroniącego organizm od niskich temperatur mrozy i zamiecie śnieżne [stają się przyczyną](#):

- **wychłodzenia** – stan organizmu, w którym wewnętrzna temperatura ciała spada poniżej 35° C, ogarnia cię senność, masz poczucie wyczerpania, trudności w mówieniu i zaburzenia świadomości;
- **odmrożenia** – objawy zacerwienia wychłodzonych miejsc ciała, utrata czucia i błądź palców, kończyn, nosa, uszu.

Silny wiatr przy minimalnej minusowej temperaturze powietrza stanowi takie samo zagrożenie odmrożeniem i wychłodzeniem, jak bezwietrzna pogoda przy temperaturze powietrza minus 30° C.

Udzielając pierwszej pomocy, wykonaj następujące czynności:

- **nigdy nie rezygnuj z reanimacji** – osoba wyziębiona może sprawiać wrażenie zmarłej;
- **przenieś poszkodowanego do suchego pomieszczenia, ułóż go na suchym podłożu, zdejmij przemarznęte ubranie, okryj go kocem, aluminiową folią;**
- **osobę wychłodzoną i z odmrożeniami ogrzewaj powoli;**
- **odmrożone kończyny zanurz w letniej wodzie;**
- **na wychłodzone części ciała nakładaj nie gorące, lecz letnie okłady;**
- **wezwił lekarza.**

Jeśli musisz podróżować w zimie:

- **wybieraj i podróżuj transportem publicznym;**
- **jeśli musisz jechać samochodem, nie jedź sam;**
- **jedź w dzień głównymi drogami;**
- **miej w bagażniku łopatkę, migające światło, linkę holowniczą, łańcuchy na koła, kable do akumulatora, sól kamienną, koc, rękawice, podkłady gumowe lub drewniane do podkładania pod koła do wyjazdu z zasy, latarki.**

Jeśli droga stanie się nieprzejezdna, śnieg uwięzi cię w samochodzie i nie masz możliwości powrotu:

- **zjedź, jeśli to możliwe, na pobocze;**
- **zadzwoń na numer 998 lub 112 i przekaż swoje położenie oraz wezwij pomocy;**
- **pozostań w samochodzie i włącz wewnętrzne przenośne oświetlenie – sygnał dla służb ratowniczych zwłaszcza w nocy;**
- **oczekując pomocy, włączaj silnik i ogrzewanie samochodu na 10 minut co godzinę, a co pewien czas, na krótko, seriami, włączaj światła i klaksonem dawaj sygnał dźwiękowy dla służb ratowniczych;**
- **co jakiś czas usuwaj śnieg i oblodzenie z samochodu;**
- **sprawdzaj wylot rury wydechowej;**
- **nie oddalaj się od samochodu – ocena odległości w zawiei śnieżnej i głębokim śniegu jest myląca;**
- **staraj się nie zasnąć.**

Upały i susze

Upały i susze to przyczyny wielu urazów termicznych w czasie gorącego lata. Urazy termiczne to:

- **przegrzanie** – osłabienie, zawroty głowy, pragnienie, nudności i wymioty, kurcze mięśni nóg, brzucha, utrata przytomności;
- **oparzenia słoneczne** – zacerwienie, swędzenie i pieczenie skóry, występowanie pęcherzy na skórze, gorączka, ból głowy.

Udzielając pierwszej pomocy, należy:

- położyć poszkodowanego w chłodnym miejscu z nogami podniesionymi na wysokość 20 – 30 cm powyżej poziomu ciała;
- w sytuacji utraty przytomności, ale przy wyczuwalnym tętnie i oddechu, ułożyć poszkodowanego na boku;
- poluzować ubranie i stosować chłodne okłady na ciało zwilżonymi wodą ręcznikami, ścierkami itp.;
- podawać do picia małymi łykami wodę z solą;
- przy oparzeniu słonecznym wziąć chłodny prysznic, a oparzone miejsca zmywać obficie zimną wodą;
- na pęcherze na skórze założyć sterylne, suche opatrunki;
- wezwać pomoc medyczną.

EPIDEMIE

– skutki poważne

Zagrożenia epidemiczne:

- epidemie wśród ludności – przestrzegać podstawowe zasady higieny, prowadzić szczepienia ochronne;
- epidemie zwierząt hodowlanych – ograniczać bezpośrednie kontakty ze zwierzętami, wyizolować teren objęty chorobą zwierząt, wybić i utylizować chore i zagrożone stado;
- epifity upraw - prowadzić rekultywację upraw;
- śnięcie ryb lub ptactwa wodnego, padłe zwierzęta – usunąć do utylizacji;
- skażenie wody i gleby – prowadzić dezynfekcję instalacji wodnej i rekultywację gleby oraz wykonywać pomiary i badania stopnia skażenia wody i gleby aż do uzyskania parametrów przydatności wody do spożycia, a gleby do uprawy.

Zagrożenia epidemiczne spowodowane są skutkami innych zdarzeń katastrofalnych, jak np. powódzie, susze oraz niezamierzone efekty działalności człowieka. Rozprzestrzenianie się epidemii następuje nagle i ma gwałtowny przebieg oraz duży zasięg.

EPIZOOTIE

– skutek umiarkowany

Epizootie mogą skutkować przenoszeniem chorób na ludzi poprzez kontakt z chorymi zwierzętami, stratami gospodarczymi spowodowanymi koniecznością wybicia stad zwierząt hodowlanych oraz izolacją terenów objętych epizootią.

EPIFITOZY

– skutek umiarkowany

Skutkiem epifitozy mogą być olbrzymie straty gospodarcze wynikające z choroby dużej populacji roślin na danym terenie. Epifitoza skutkuje również stratami dla rolników, co może powodować frustracje społeczne. Wystąpić mogą także straty w gospodarce.

PANDEMIE

– skutki katastrofalne

W czasie pandemii grypy może zachorować od 25 do 50% ludności miasta i mogą umrzeć dziesiątki

tysięcy osób. Pojawienie się pandemii może sparaliżować funkcjonowanie najbardziej zorganizowanego miasta, regionu czy kraju. Trzeba się liczyć z ogromnym obciążeniem służby zdrowia.

TERRORYZM

– skutki katastrofalne

Zagrożenia terrorystyczne – forma zagrożenia:

- atak terrorystyczny z użyciem materiałów wybuchowych,
- atak terrorystyczny z użyciem środków biologicznych lub chemicznych.

Ataki terrorystyczne mogą być skierowane na obiekty użyteczności publicznej, w których gromadzą się duże zbiorowiska ludzi, co może skutkować wielką liczbą ofiar. Celem mogą być ważne ośrodki i centra gospodarcze, finansowe i biznesowe. Zwiększone niebezpieczeństwo atakami terrorystycznymi dotyczy także zakładów posiadających materiały niebezpieczne i substancje chemiczne, składów paliw płynnych, rurociągów i gazociągów. Wrażliwe są też punkty strategiczne oraz węzły i szlaki komunikacyjne, w tym dworce, centra handlowe.

Jedynym kryterium działania terrorystów jest dążenie do uzyskania maksymalnej skuteczności działań, połączone z wielką szkodliwością społeczną, gospodarczą i ekologiczną.

Obiektami i urządzeniami zagrożonymi atakami terrorystycznymi mogą być w szczególności:

- obiekty i instalacje przemysłowe,
- obiekty użyteczności publicznej,
- ujęcia wody, stacje uzdatniania wody,
- centra handlowe,
- stacje benzynowe,
- obiekty sakralne.

Edukacja i świadomość zaistniałego zagrożenia jest bardzo istotna dla naszego racjonalnego zachowania w irracjonalnej sytuacji, w której możemy się znaleźć. W tym celu coraz bardziej wskazany jest udział w szkoleniach, w których psycholog, policjant, antyterrorysta uczy przełamywać strach i lęk.

Jak zachowywać się podczas zamachu terrorystycznego, kiedy znajdziesz się w jego strefie i stajesz się świadkiem strzelaniny?

- rób wszystko, aby przeżyć;
- staraj się zachować spokój i na trzeźwo oceń, czy masz bezpieczną drogę ucieczki;
- jeśli masz możliwość uciec z miejsca zamachu, to uciekaj – zostaw wszystko i nie zabieraj nic ze sobą;

- najważniejsze, żebyś wy dostał się z miejsca bezpośredniego zagrożenia jak najszybciej;
- jeśli znalazłeś się w centrum zamachu i musisz zostać, to nie próbuj uciekać;
- jeśli nie masz możliwości ucieczki i nie masz się gdzie schować, połóż się na ziemi z rękami i otwartymi dłońmi nad głową;
- nie ruszaj się, by nie przyciągać uwagi napastnika strzelającego do ludzi;
- nie zgrywaj bohatera i nie prowokuj swoim zachowaniem zamachowca;
- nie stawiaj oporu i nie dyskutuj z terrorystami;
- odpowiadaj po dłuższym namyśle;
- nie wykonuj poleceń terrorystów w sposób gwałtowny;
- unikaj dłuższego kontaktu wzrokowego z terrorystami, bo to może wzbudzić ich agresję;
- nie odwracaj się tyłem do terrorystów;
- staraj się nie zwracać na siebie uwagi terrorystów;
- staraj się dyskretnie ich obserwować oraz zapamiętywać jak najwięcej szczegółów – może się to przydać antyterrorystom w trakcie prowadzenia akcji uwalniania zakładników;
- staraj się jednak schować w miejscu, które jest odporne na strzały, np. za betonową ścianą;
- staraj się schować w pomieszczeniu – zabarykaduj się;
- staraj się schować tak, by nie widzieć napastnika, a wtedy stajesz się dla niego też niewidoczny;
- jak najszybciej wycisz telefon i wyłącz wibrację;
- nie uciekaj z obiektu, dopóki nie zostanie wydany rozkaz wyjścia, bo możesz zostać wzięty za terrorystę;
- w chwili wyzwolenia wychodź jak najszybciej i nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych;
- przedstawiaj się antyterrorystom jako zakładnik;
- bądź przygotowany na stanowcze zachowania ze strony ekipy ratunkowej;
- dopóki nie zostaniesz formalnie zidentyfikowany jako jeden z zakładników, jesteś potencjalnie jednym z terrorystów.

PROTESTY SPOŁECZNE

– skutek umiarkowany

Formy zagrożenia:

- strajki,
- blokady szlaków komunikacyjnych,
- okupacja budynków publicznych,
- burdy i zamieszki uliczne.

Organizowane manifestacje stosunkowo łatwo mogą przerodzić się w zdarzenia niekontrolowane, które wymuszają siłowe działania organów porządkowych i władz politycznych, zakłócając tym samym spokój i porządek oraz bezpieczeństwo mieszkańców miasta.

CHARAKTERYSTYKA OBSZARU, NA KTÓRYM MOŻE POJAWIĆ SIĘ ZAGROŻENIE

Miasto Tychy położone jest w południowej Polsce, w województwie śląskim, na obszarze aglomeracji górnośląskiej. Pod względem administracyjnym Tychy stanowią oddzielny organizm miejski na prawach powiatu w obrębie województwa. Od północy graniczą z Katowicami, od wschodu z Łędzinami i Bieruniem, od południa z Bojszowami i Kobiórem, od zachodu z Wyrami i Mikołowem. Miasto składa się z obszarów o charakterze zarówno wielkomiejskim, podmiejskim, rolniczym, jak i leśnym. Posiada powierzchnię 82 km², 127210 mieszkańców i zagęszczenie 1551 osób/m², obejmuje teren południowo-zachodniej części Wyżyny Śląskiej i północno-zachodniej części Kotliny Raciborskiej w obszarze głównych systemów rzecznych kraju – Wisły i Odry. Strefa klimatyczna charakteryzuje się padem rocznym 740 – 800 mm i okresem wegetacyjnym trwającym 20 – 210 dni. Pokrywa śnieżna utrzymuje się przez około 50 dni, a dni z przymrozkami jest około 100–130. W ciągu całego roku przeważają polarno-morskie masy powietrza przy dużej zmienności układów barycznych. Przejście frontu następuje przeciętnie w 40% dni w roku. Znaczna jest liczba dni z przewagą układu radiacyjnego, wpływającego na występowanie przyziemnych inwersji temperatur. Średnia wieloletnia temperatura powietrza wynosi 7,5°C, w styczniu 2,5°C, a w lipcu 17,5°C. Występowanie mgieł związane jest z lokalnymi warunkami rzeźby i wilgotności podłoża. Największe zachmurzenie występuje w miesiącach zimowych, natomiast najmniejsze w sierpniu i we wrześniu. Liczba dni pochmurnych w roku wynosi od 145 do 150. Dni pogodnych, o całkowitym średnim zachmurzeniu poniżej 20%, jest w roku około 35 - najwięcej we wrześniu i w październiku. W Tychach przeważają wiatry zachodnie, południowo-zachodnie i północno-zachodnie. Na wiosnę cyrkulacja ulega zmianie na korzyść wiatrów wschodnich, zachodnich i północno-zachodnich. Podobny układ jak wiosną występuje jesienią. Latem przeważają wiatry zachodnie i północno-zachodnie. Ilość ciz jest największa latem, najmniejsza zimą. Miasto położone jest na 50 stopniu i 8 minut szerokości geograficznej północnej oraz 18 stopniu i 59 minut długości geograficznej wschodniej. Najwyższe wzniesienie występuje w okolicy Paprocana, na wysokości 279,5 m.n.p.m. Od północy miasto otoczone jest Płaskowyżem Murckowskim, a od zachodu Garbem Mikołowskim. Miasto ze wszystkich stron otaczają obszary leśne. Największy stanowi kompleks Puszczy Pszczyńskiej. Powierzchnia lasów wynosi 2166 ha, powierzchnia użytków rolnych – 3160 ha, a terenów zabudowanych – 1572 ha. Układ hydrologiczny występujący na terenie miasta Tychy to rzeki - Gostynka (lewobrzeżny dopływ Wisły), Mleczna (lewobrzeżny dopływ Gostynki); potoki - Tyski, Wilkowyjski, Młynówka, Mąkołowiec, Browarniany, Żwakowski, cieki - Rów Murckowski, Rów z KWK „Murcki”; jezioro - Jezioro Paprocańskie – zbiornik o powierzchni 11 ha i pojemności 1650,00 m³; stawy i zlewiska – Glinka oraz Suble – dwa stawy rekreacyjne, Potok Północny – trzy stawy rekreacyjne, zbiornik retencyjny – ISUZU, oczko przy ul. Alei Niepodległości i ul. Beskidzkiej, staw rybny w Czulowie. Zatrudnienie głównie skupia się na terenach przemysłowych - wschód miasta, na terenach przemysłowych północnych (Wilkowyje), w Urbanowicach (Fiat Generals Motors), w centrum miasta (Browary Książęce), a także w wielu mniejszych zakładach i firmach prywatnych. Przeważa zabudowa niska w Starych Tychach i wysoka w osiedlach budowanych w latach 70. Najwyższe budynki w mieście mają po dziewiętnaście pięter. Miasto liczy 21 osiedli, których nazwy zaczynają się na kolejne litery alfabetu.

Na terenie Tychów znajdują się duże obiekty sportowe: Stadion Miejski przy ul. Edukacji 9 – 15000 miejsc na widowni, Stadion Zimowy przy ul. Gen. de Gaulle'a – 2760 miejsc na widowni, Kryta Pływalnia przy ul. Edukacji 9 – 200 osób na widowni, Park Wodny o pojemności 1500 osób. Przez miasto przebiega ważna linia kolejowa – Katowice – Czechowice – Bielsko oraz dwie trasy drogowe. Są to: trasa północ – południe – DK-1 Gdańsk – Katowice – Bielsko i trasa wschód-zachód–DK-92 Gliwice – Oświęcim. Łącznie miasto posiada 224 kilometry dróg. W Tychach znajduje się lądowisko dla helikopterów sanitarnych przy ul. Edukacji (Szpital Wojewódzki). Jako rezerwowe planowane jest lądowisko dla helikopterów sanitarnych na płycie Stadionu Miejskiego przy ul. Edukacji 9.

Sposób wykorzystania terenu

Miasto zajmuje powierzchnię 81,8 km², a w tym:

- użytki rolne 40 %,
- lasy 26,6 %,
- tereny zurbanizowane 20,7 %,
- tereny komunikacyjne 8,3 %,
- wody powierzchniowe 3,1 %,
- nieużytki 1,1 %,
- tereny różne 0,2 %.

Rzeki i potoki płynące na obszarze miasta Tychy

Rzeka Gostynka stanowi bezpośredni lewobrzeżny dopływ Wisły i dla miasta pełni rolę rzeki głównej, zbierającej wody wpadającej do niej rzeki Mlecznej, potoków i innych cieków. Całkowita długość rzeki wynosi 32,1 km, a powierzchnia zlewni – 349,0 km². Długość w granicach miasta Tychy wynosi 9,5 km.

Najważniejszymi dopływami Gostynki są:

- lewobrzeżne: [rzeka Mleczna](#), [Potok Tyski](#), [Potok Wyrski](#), [Potok Paprocański](#);
- prawobrzeżne: [kanał ulgi od Jeziora Paprocańskiego](#), [Stara Gostynka](#), [cieki zasilające zbiornik – rów Młynówka w Cielmicach](#).

Równinny **rejon rzeki Gostynki** cechuje mały i powolny spływ wód powierzchniowych. W wyniku tego poziom wód gruntowych jest wysoki, sięgając czasem aż powierzchni terenu, stwarzając **potencjalne zagrożenie przekroczenia poziomu terenu i podtopieniami**.

[Rzeka Mleczna](#) – powierzchnia zlewni to 142 km², co stanowi 41% całkowitej zlewni Gostynki.

[Potok Mąkołowski](#) – prawobrzeżny dopływ rzeki Mlecznej. Jest ciekim o długości 11,5 km. Odwadnia zlewnię o powierzchni 10,9 km² i płynie przez dzielnice [Wilkowyje](#), [Mąkołowiec](#), [Czułów](#).

[Potok Tyski](#) powstaje z połączenia wód dwóch cieków: Potoku Browarnianego i Potoku Wilkowyjskiego. Długość wynosi 14,6 km. [Potok przepływa przez tereny miejskie równoległe do ulicy Oświęcimskiej i Mikołowskiej. Za Urbanowicami potok skręca na południe](#), do swego ujścia do Gostynki.

[Potok Wilkowyjski](#) wypływa z Mikołowa, z osiedla Gronie. Jest dopływem Potoku Tyskiego. Ma długość około 4 km. Łączy się z Potokiem Browarnianym – [Stare Tychy](#), gdzie [50% zlewni to zabudowa miejska](#).

[Potok Browarniany](#) wypływa z Reglanowic koło Mikołowa. [Na znacznej swej długości płynie przez obszar](#)

miasta w [oprawie zieleni parkowej](#). Ma głęboko wcięte koryto otoczone wysokimi skarpami. Potok Browarniany, po połączeniu z Potokiem Wilkowyjskim, tworzy Potok Tyski.

[Potok Żwakowski](#) wypływa z lasów i jest lewym dopływem Potoku Wyrskiego.

[Zlewnia potoku Żwakowskiego obejmuje: Żwaków i Glinkę](#) oraz znaczną powierzchnię lasów. Obszar zlewni pokryty jest głównie użytkami rolnymi, w tym polami ornymi – 622 ha, łąkami i pastwiskami – 150 ha.

[Potok odprowadza także wody kanalizacji deszczowej z południowo-zachodnich części miasta – osiedla H,K,R](#). Całkowita długość potoku wynosi 3,7 km, a powierzchnia zlewni to 6,58 km². Do Potoku Żwakowskiego wpływa Rów B. [Rów B wypływa ze stawów w Parku Suble i odwadnia Suble oraz os. R](#).

[Potok Młynówka](#) to niewielki ciek o charakterze rowu melioracyjnego, płynący przez tereny łąkowe i polne. Poniżej ulicy Cielmickiej ma długość 105 m. [Przejmuje wody kanalizacji deszczowej, odwadniając KSSE – Podstrefę Tyską](#). Potok ten ogranicza od północy dolinę rzeczną Gostynki. Długość potoku – 845 m, powierzchnia zlewni – 2,94 km².

[Potok Nowotyski](#) na większej swej długości przepływa przez obszary niezabudowane, drenując od południa rozległy kompleks łąkowo-leśny. Ma długość około 1200 m. Wypływa ze stawu Polkowiec i przepływa przez staw Grabowiec, [zbierając wody deszczowe z obszaru Śródmieścia i części Urbanowic](#).

[Młynówka Cielmicka](#) – ciek ten bierze swój początek w pobliżu ulicy Beskidzkiej i [przejmuje zrzuty z kanalizacji deszczowej i ogólnospławnej dzielnicy Cielmice](#).

[Potok - Rów Murckowski](#) jest ciekim o charakterze rowu melioracyjnego. Odwadnia rozległy kompleks leśny w południowo-wschodniej części obszaru.

[Potok Przywra](#) w granicach miasta płynie na długości 800 m na terenach łąkowych, przy wschodniej granicy miasta.

[Potok Wyrski](#) jest ciekim o długości około 12 km. W obrębie miasta płynie jedynie na długości 1200 m.

[Potok Paprocański](#) jest drobnym ciekim [zasilanym zrzutami kanalizacji deszczowej z obszaru osiedli Paprocany i Paulina, Olga oraz Natalia](#). Ma długość 1 km i płynie w kierunku południowym do Gostynki, do której wpada w sąsiedztwie ul. Beskidzkiej. W większości otoczony jest obszarem łąkowym, jedynie w północnej części płynie w pobliżu ul. Piłsudskiego w Paprocanych i ul. Poziomkowej – os. P.

[Rów melioracyjny Zwierzyńca](#) jest ciekim [płynący od Zwierzyńca przez Wygorzele i Wartogłowiec](#) na długości 4 km. W terenie jest zauważalny w wypadku silnych opadów i wezbrań.

Zbiorniki wodne

[Spośród zbiorników wodnych w obszarze miasta największe jest Jezioro Paprocańskie](#) znajdujące się w jego południowej części, w obrębie Lasów Kobiórskich. W głównej mierze wody Jeziora Paprocańskiego zasilane są przez Starą Gostynkę i drobne cieki leśne, spływające doń od północy. Powierzchnia zlewni zasilającej jezioro wynosi 20,4 km². Rzeźba terenu w pobliżu brzegów jest mało urozmaicona. W części cofkowej wykształciły się tereny zabagnione, stanowiące ostoję ptactwa wodnego. Jezioro pełni rolę rekreacyjnego akwenu wód I klasy czystości. Jego zapora ochrania przed zalaniem dolinę Gostynki, a spuszczone z jeziora wody służą do zmniejszenia stopnia zanieczyszczenia rzeki. Pojemność jeziora wynosi 1650 tys. m³, a jego powierzchnia 110 ha. Lustro wody znajduje się na rzędnej 242,0 m, jego głębokość nie przekracza 2,50 m. Zrzut wody ze zbiornika, kanałem odpływowym, waha się pomiędzy 0,12 a 8,50 m³/s.

Miasto zostało podzielone na 7 stref funkcjonalnych:

1. **Strefa śródmiejska** – obejmuje centralne dzielnice miasta oraz część Starych Tychów. Strefa posiada następujące funkcje wiodące: usługową, obejmującą usługi publiczne i komercyjne na poziomie miejskim i ponad miejskim – regionalnym; administracyjną oraz mieszkaniową, o charakterze intensywnej zabudowy wielorodzinnej wraz z podstawowymi usługami na poziomie podstawowym.

2. **Strefa zabudowy mieszkaniowo-usługowej typu miejskiego** – obejmuje dzielnice zawarte między linią kolejową relacji Katowice-Bielsko, trasą Beskidzką, ul. Mikołowską, ul. Oświęcimską oraz linią lasu i Jeziora Paprocańskiego. Funkcjami wiodącymi są: funkcja mieszkaniowa o charakterze intensywnej zabudowy wielorodzinnej i jednorodzinnej wraz z towarzyszącą jej funkcją usługową obejmującą usługi publiczne i komercyjne na poziomie podstawowym, funkcja usługowa – usługi publiczne i komercyjne na poziomie ogólnomiejskim.

3. **Strefa zabudowy mieszkaniowo-usługowej typu podmiejskiego** – obejmuje urbanizujące się obszary dzielnic podmiejskich: Czułowa i Mąkołowca oraz Cielmice i Urbanowice. Dla strefy tej jako wiodącą ustalono funkcję mieszkaniową o charakterze wolnostojącej zabudowy jednorodzinnej.

Dopuszcza się zabudowę jednorodziną (szeregową, bliźniaczą itp.).

4. **Strefa osadniczo-rolna** – obejmuje dzielnice: Jaroszowice, Wartogłowiec i Wilkowyje. Funkcją wiodącą jest funkcja mieszkaniowa o charakterze ekstensywnym. Funkcjami uzupełniającymi są funkcje związane z produkcją rolną, w powiązaniu z zabudową zagrodową oraz usługowo-produkcyjne w powiązaniu z zamieszkaniem.

5. **Strefa żywicielska** – obejmuje fragmenty dzielnic podmiejskich: Wilkowyje, Mąkołowiec, Jaroszowice, Urbanowice i Cielmice. Wiodącą funkcją strefy żywicielskiej jest ochrona przestrzeni otwartych dla celów upraw rolniczych oraz dla zachowania przyrodniczej równowagi w skali miasta. Dopuszcza się funkcję jednorodziną o niskiej intensywności zabudowy pod warunkiem, że nie spowoduje ona ograniczeń lub konfliktów w stosunku do funkcji wiodącej.

6. **Tereny przemysłowe - strefa aktywności gospodarczej** – obejmuje:

- a) Tereny Przemysłowe „Północ” w Wilkowyjach,
- b) Tereny Przemysłowe „Wschód” wraz z Zakładem Fiat Auto Poland w Urbanowicach,
- c) Tereny Papierni w Czulowie,
- d) Browar Książęcy i Browar Obywatelski w dzielnicy Stare Tychy.

Funkcją wiodącą jest funkcja produkcyjno-usługowa o nieuciążliwym profilu działalności.

7. **Strefa ekologiczna** - wyznaczona jako Miejski Układ Terenów Otwartych, obejmujący:

- a) system terenów o wiodącej funkcji ekologiczno-krajobrazowej, tzw. ruszt ekologiczny,
- b) system parków i terenów sportowo-rekreacyjnych,
- c) strefę żywicielską.

Na terenie Tychów wyznaczono cztery strefy ochrony konserwatorskiej:

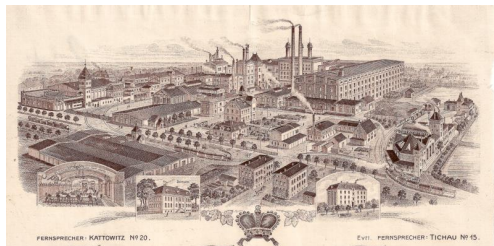
Strefa „A” (ściślej ochrony konserwatorskiej) obejmuje teren Browaru Obywatelskiego wraz z przyległym osiedlem robotniczym i zielenią parkową oraz osiedle „A”;

Strefa „B” (pośredniej ochrony konserwatorskiej) obejmuje fragment zespołu zabudowy w Starych Tychach,

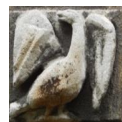
osiedle mieszkaniowe domków jednorodzinnych przy ulicy Norwida na Starych Tychach, zabudowę mieszkaniową w rejonie ulic Katowickiej i Sadowej, zespół wsi Cielmice oraz firmy TAPSA w Czułowie wraz z osiedlem robotniczym;

Strefa „E” obejmuje tereny w kierunku południowym od zespołu pałacowo-parkowego (łąki nad Potokiem Tyskim), teren na południe od Browaru Książęcego, teren na południe od kościoła pw. św. Marii Magdaleny, teren na południe od Browaru Obywatelskiego, teren w kierunku południowym od Cielmic;

Strefa „K” (ochrony krajobrazu) obejmuje krajobrazy parkowe wraz z przyległą doliną Potoku Tyskiego, tereny parkowe na północ od osiedla A, tzw. Park Górniczy, tereny zieleni w rejonie ul. Burschego i kard. Hłonda oraz teren parkowy wokół dawnej huty w Paprocanach.

Przykładowe plakiety nad wejściami do klatek schodowych budynków mieszkalnych

Sposób powiadamiania, współdziałania i łączności.

MINISTERSTWO KULTURY i DZIEDZICTWA NARODOWEGO
DEPARTAMENT OCHRONY ZABYTKÓW
00 – 071 WARSZAWA; UL. KRAKOWSKIE PRZEDMIEŚCIE 15 / 17.
tel: +48 22 4210100 / +48 22 5515750

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA
i ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO
40 – 032 KATOWICE; UL. JAGIELLOŃSKA 25
tel: +48 32 2077101; tel./fax: +48 32 2510432;
wczkf@katowice.urw.gov.pl

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY
ZABYTKÓW
ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI KONSERWATOR
ZABYTKÓW
INSPEKCJA DS. OBRONNYCH I OCHRONY
CYWILNEJ
Tel: 32 2537758

URZĄD MIASTA TYCHY
MIEJSKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
WYDZIAŁ BEZPIECZEŃSTWA i ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO
43-100 TYCHY; ALEJA NIEPODLEGŁOŚCI 49
tel: +48 32 7763910; e-mail: kryzys@umtychy.pl;
TELEINFORMACYCZNE CENTRUM BEZPIECZEŃSTWA
- CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO
tel: +48 32 2272011; fax: +48 32 2273022

WŁAŚCICIEL, ADMINISTRATOR,
UŻYTKOWNIK, KIEROWNIK JEDNOSTKI
Odpowiedzialny za ochronę zabytku.

Charakterystyka miasta, jego organizacja i podział na strefy funkcjonalne oraz sposób wykorzystania terenu o powierzchni 82 km² stanowią o znacznych możliwościach zapewnienia na co dzień bezpieczeństwa jego mieszkańcom. Z „Siatki Bezpieczeństwa Zarządzania Kryzysowego dla miasta Tychy” wynika jednak, że mieszkańcy bezpiecznego miasta w dużym stopniu są narażeni na skutki występowania klęsk żywiołowych, awarii i katastrof technicznych, przemysłowych czy ataków terrorystycznych itp.

Mając na uwadze powyższe, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Tychy opracował kolejny poradnik dla administratorów i mieszkańców miasta, by zwrócić uwagę na potrzebę i umiejętność racjonalnego zachowania się w wyjątkowych sytuacjach.

